

Fotografski i video-filmski rad Rijeke i tok (Prilog)

Horvat, Davor

Supplement / Prilog

Publication year / Godina izdavanja: **2019**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:146:647069>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-12**



Repository / Repozitorij:

[VERN' University Repository](#)

VELUČILIŠTE VERN'

Zagreb

FILMSKO, TELEVIZIJSKO I MULTIMEDIJSKO OBLIKOVANJE

ZAVRŠNI RAD

RIJEKE I TOK

FOTOGRAFSKI I VIDEO-FILMSKI RAD

Davor Horvat

Zagreb, 2019.

VELUČILIŠTE VERN'

Zagreb

ZAVRŠNI RAD

RIJEKE I TOK

FOTOGRAFSKI I VIDEO-FILMSKI RAD

Mentor: Krešimir Mikić, prof.v.š.

Student: Davor Horvat

Zagreb, kolovoz 2019.

Sadržaj

1. UVOD	4
2. TEHNIČKI OPIS REALIZACIJE ZADATKA.....	4
2.1. ODABIR TEHNIČKE OPREME ZA SNIMANJE.....	4
2.2. FOTOGRAFSKO SNIMANJE I OBRADA FOTOGRAFIJA.....	4
2.3. FOTOGRAFSKA KOLEKCIJA „RIJEKE“	6
2.4. VIDEO-FILMSKO SNIMANJE I OBRADA VIDEA	21
2.5. VIDEO-FILM „TOK“	21
3. AUTORSKA KONCEPCIJA RADA.....	21
4. ZAKLJUČAK.....	22

1. UVOD

U tekstu koji slijedi detaljno su opisani svi tehnički i izvedbeni postupci te autorska koncepcija završnog fotografskog i video-filmskog rada pod nazivom „Rijeke i tok“. Pri opisu postupaka maksimalno su korišteni od struke upotrebljavani hrvatski izrazi. Pojedini, u praksi neprevedivi ili u praksi neupotrebljavani, ostavljeni su na engleskom jeziku.

2. TEHNIČKI OPIS REALIZACIJE ZADATKA

Izuzevši pripreme, zadaci pri samoj realizaciji završnog rada podijeljeni su u nekoliko faza, koje načelno teku kronološkim redom:

- odabir i priprema adekvatne tehnologija i opreme za snimanje
- fotografsko i filmsko snimanje na unaprijed određenim lokacijama
- digitalna obrada i dorada snimljenog materijala
- izrada fotografija i video-filma u analognom i digitalnom mediju

2.1. ODABIR TEHNIČKE OPREME ZA SNIMANJE

S obzirom da je u realizaciji završnog rada bilo potrebno snimiti kako fotografije, tako i video-filmski uradak, svrsishodno za te potrebe odabran je aparat *SONY Alpha a6300* koji spada u skupinu „*mirrorless*“ digitalnih foto aparata sa izmjenjivim objektivima koji ima mogućnost snimanja video zapisa visoke kvalitete, kao i mogućnost snimanje „multi ekspozicija“ tj. više zasebnih ekspozicija unutar jednog kadra. Uz aparat za snimanje su korištena i dva pripadajuća objektivna iz istog sistema, točnije *SONY E PZ 16-50mm f/3.5-5.6 OSS*, te *SONY E 55-210mm f/4.5-6.3 OSS*. Od dodatne opreme korišteni su varijabilni ND filter, daljinski IR (*infra red*) okidač te tronožac (stativ).

2.2. FOTOGRAFSKO SNIMANJE I OBRADA FOTOGRAFIJA

Prilikom fotografiranja, a zbog potrebe dugih ekspozicija koje je nemoguće snimati iz ruke, aparat je postavljen na tronožac sa pripadajućom adekvatnom foto-video glavom koja omogućuje rotaciju po X i Y osi radi lakšeg namještanja kadra. Kako bi se eliminirala trešnja aparata koja bi se desila kada bi se gumb za okidanje na aparatu pritiskao prstom korišten je i IR (*infra red*) okidač za daljinsko okidanje. Ovisno o žarišnim duljinama te vidnim kutovima objektivna koji su se mijenjali ovisno o kadru i udaljenosti aparata od kadra, ali i brzine kojom u tom slučaju subjekti prolaze kroz kadar, vrijeme intervala brzine zatvarača varirao je od 1/60 sekunde do 1.6 sekundi. Na taj način postignut je željeni efekt čiji je rezultat da ljudi koji se kreću budu na fotografiji zapisani kao trag njihovog pokreta umjesto jasne ljudske figure. Ukoliko bi vrijeme intervala brzine zatvarača bilo kraće, subjekti bi ostali jasno definirani, a ukoliko bi to vrijeme bilo dulje efekt bi postao znatno slabiji jer se subjekti nebi dovoljno dugo zadržali ispred objektivna da bi bili jasno zapisani svjetlom na foto osjetljivom senzoru aparata.

Relativni otvor blende objektiva konstantno je bio postavljen na f/11 iz razloga što je bilo potrebno da se postigne maksimalna dubinska oštrina kadra kako bi se tragovi pokreta kroz fotografiju još bolje isticali, ali i iz razloga što oba korištena objektiva na tom relativnom otvoru blende znatno oštrije „crtaju svjetlom“ nego što to rade na svojim krajnjim vrijednostima f/16 ili f/22.

S obzirom da su fotografije snimane tijekom dana, u sate kada su kretanja ljudi najfrekventnija, a prema čemu su prethodno birane i same lokacije snimanja, te kada vani i bez obzira na malen otvor blende ima daleko previše svjetla, vrijeme ekspozicije bilo je potrebno produljiti na način da se u objektiv dodatno smanji ulazak svjetla, dodajući pred objektiv varijabilni ND (*neutral density*) filter koji je u mogućnosti smanjiti tu količinu svjetla čak i do osam puta. Na taj je način postignuto da se tijekom sunčanog dana, što je bio bitan čimbenik za sam kontrast fotografija, koriste vrijednosti ekspozicije karakterističnije za fotografiranje u sumrak ili noćno fotografiranje te se u potpunosti postigne željeni efekt. Iz istog razloga nominalna osjetljivost senzora na svjetlo bila je postavljena na minimalnu vrijednost ISO100 (*ISO = International Standard Organization*).

Zbog manjka ljudi na pojedinim lokacijama snimanja, čime je narušena frekventnost kretanja potrebna za postizanje željenog efekta, korištena je mogućnost fotoaparata da snima više ekspozicija na istome snimku (*multi exposure*) kako bi se kompenzirao nedostatak subjekata koji se istovremeno kreću u kadru. Tada je bilo potrebno unaprijed odlučiti koliko je raznih ekspozicija potrebno snimiti na istome kadru, te sukladno tome podijeliti željeno vrijeme intervala brzine zatvarača sa brojem ekspozicija koje je potrebno snimiti kako bi se kada se ekspozicije zbroje dobila točna željena, ukupna svjetlosna vrijednost fotografije.

Snimljene fotografije u RAW formatu, nakon selekcije obrađene su u „*Adobe Camer RAW converter*“ softwerau za obradu RAW slikovnih datoteka *lossless* metodom te potom doradene u „*Adobe Photoshop CC*“ softwerau za digitalnu manipulaciju slikom. Sva obrada i dorada fotografija odnosila se isključivo na uklanjanje boje te podešavanje svjetline, tonskih vrijednosti i kontrasta, kako pojedinih dijelova fotografije, tako i cjeline. Fotografije nisu prekadriravane niti je znatno mijenjan njihov sadržaj, osim uklanjanja prašine sa senzora te pojedinih sitnih refleksa koji su vidljivi na digitalnim fotografijama. Iz tog razloga fotografijama je dodan tanki crni rub prethodno stavljanja istih u željeni finalni format, kao moralni dokaz autora da su fotografije kadrirane na taj način već kod samog snimanja a ne kasnije u post produkciji.

2.3. FOTOGRAFSKA KOLEKCIJA „RIJEKE“





















ODLAZAK		DEPART	DEPARTURE	ABFAHRT		
SATI	VLAK	SAJER			PERON	KOL. KAZI
09:49	Brzi	DUGO SELO-KOPRIVNICA-OSIJEK			2	2
09:49	IC	DUGO SELO-KOPRIVNICA-BUDAPEST			2	2
09:52	Putn	JASTREBARSKO-KARLOVAC-OGULIN			4	2
09:54	Putn	SESUETE-NOUSKA-VINKOVCI			3A	5
10:00	Putn	ZAGREB KLARA-VELIKA GORICA			3	5
10:11	Putn	ZAPREŠIĆ-SAVSKI MAROF-HARMICA			1	1
10:29	Putn	SESUETE-KRIŽEVCI-BJELOVAR			2	3
10:35	Putn	ZAPREŠIĆ-SAVSKI MAROF-HARMICA			1	1
10:47	Putn	SESUETE-DUGO SELO			3	4













2.4. VIDEO-FILMSKO SNIMANJE I OBRADA VIDEOA

Za video-filmsko snimanje korištena je mogućnost fotoaparata da snima visoko kvalitetni video zapis. Snimanje je obavljeno sa stativa, u „fullHD“ 1080p rezoluciji, dimenzija 1920x1280 piksela, pri odnosu stranica 16:9. Zbog potreba kasnijeg usporavanja mehaničkoga vremena u montaži čak do četiri puta, broj slika u sekundi prilikom snimanja iznosio je 100fps, a svrsishodno brzina zatvarača iznosila je 1/200 sekunde pri relativnom otvoru blende od f/5.6. Žarišna duljina objektiva prilikom snimanja iznosila je 150mm što s obzirom na „super135“ format senzora unutar aparata, pomnoženo sa njegovim „crop faktorom“ od x1.5 (usporedno sa 135mm analognim leica formatom kao referencom) zadovoljava vidno polje objektiva od 203mm što je bilo adekvatno da se postigne željeni efekt spajanja planova unutar kadra.

Snimljen video-filmski materijal prebačen je nakon snimanja u software „Blackmagic DaVinci Resolve“ gdje je odabrani segment video-filma montažnim postupkom usporen sa postojećih 100fps na standardnih 25fps čime je postignuta 4 puta manja brzina kretanja video-filma, te je time postignuto mehaničko vrijeme poznato još pod nazivom „slow motion“. Zvuk je unutar istog softwarea odvojen od slike i uklonjen, s obzirom da za ovaj rad nije potreban, dok je sama slika prethodno eksportirana u željeni završni video format od 1080p, 1920x1080, 25fps, 16:9, prošla i kroz proces kolor korekcije u kojemu se široki dinamički raspon logaritamskog sLog2 formata u koji je video-film originalno sniman doveden u stanje foto realističnosti boja unutar znatno užeg Rec709 gamuta boja kako bi se što vjerodostojnije mogao biti prikazan na raznim monitorima i projektorima.

2.5. VIDEO-FILM „TOK“

Video-film nalazi se na ovome DVD-u kao digitalni video file naziva *Video-film_Tok.mov* unutar mape naziva *Video-film_Tok*.

3. AUTORSKA KONCEPCIJA RADA

Fotografski i video-filmski rad „Rijeke i tok“ sastoji se od dvije zasebne cjeline, fotografske kolekcije naziva „Rijeke“ te kratkog video-filma pod nazivom „Tok“. Cjeline su u međusobnom kontrastu, no istovremeno, međusobno se nadopunjuju te u svojoj jukstapoziciji tvore jedno cjelovito, konceptualno, multimedijско, autorsko djelo koje se bavi zajedničkom temom i idejom.

Tema ovog autorskog rada je socijalna otuđenost i neprepoznavanje pojedinca u društvu, kao i nedostatak društvene empatije koji kod autora tvore određeni psihološki nemir te potrebu da upozori i skrene pozornost na problem.

U svijetu u kojemu su virtualna prijateljstva te korisnički profili na raznim društvenim grupama postali veći i važniji dio naše individualnosti nego naš stvarni identitet, ljude oko sebe ne prepoznajemo prema vlastitoj osobnosti već prema onome što o njima čitamo i gledamo u virtualnom svijetu.

Međusobno otuđeni uz pomoć dominantnih tehnoloških medija poput pametnih telefona, tableta i sl. čija je osnovna namjena postala spojiti nas na društvene mreže i u trenu kada ne sjedimo za računalom, prolazimo pored drugih ljudi ne podižući pogled, bez pozdrava ili druge društveno socijalne aktivnosti. Oni za nas u tom trenu više nisu pojedinci koji tvore naše društvo, već postaju bezlična masa koja se kreće usmjerenim, unaprijed programiranim tokovima u koje se i sami bez pogovora uklapamo, baš poput rijeka koje teku svojim unaprijed oblikovanim koritima.

Iz tog razloga autor i dolazi na ideju da na fotografijama ljude liši njihovog identiteta te ih prikaže kao svojevrsne sjene i izdužene amorfne mase koje karakterizira samo zajednički prostor i smjer kretanja. Redukcijom boje iz medija fotografije taj gubitak identiteta se dodatno pojačava.

Istovremeno autor se prisjeća vremena kada se pored poznanika nije prolazilo bez pozdrava i razgovora, kada se grad činio manji jer sam po sebi bio jedna društvena mreža i kada se ponekad činilo da je nemoguće upoznati nekog novog a da on već ne poznaje neku zajedničku osobu, pa je svaki stranac bio dobrodošlo osvježanje u društvu. Tada se od točke A do točke B dolazilo puno sporije jer smo stali da se pozdravimo sa svakim koga smo znali iz viđenja, produbljujući tako naš odnos te stvarajući čvršće veze i nova, dublja prijateljstva. O prijateljima i s prijateljima se razgovaralo, dok su danas sve prisutnije scene da pojedinci i kada su zajedno zapravo su izolirani svaki zasebno, uronjeni u ekrane pametnih uređaja bez nekog značajnog međusobnog kontakta, što su sve češće slike ne samo u javnom prostoru već i unutar manjih socijalnih skupina poput obitelji. Vremena kada se nismo bojali pružiti ruku ili zagrliti nekog iz čiste potreba za fizičkim kontaktom koji nam danas postaje sve straniji i neugodniji. Vremena kada smo se međusobno gledali u oči te proučavali ljude što nas okružuju.

Stoga ostavljajući video-filmsku cjelinu djela u boji te usporavajući ga u „slow motion“ autor želi podsjetiti na te vrijednosti, te dodatno skrenuti pozornost i natjerati gledatelja da se više koncentrira na detalje i specifične pojedinosti aktera što prolaze kroz kadar.

4. ZAKLJUČAK

Radi li se samo o vlastitom osjećaju otuđenosti autora te njegovoj nostalgiji za nekim minulim vremenima ili je ipak riječ o socijalno kulturološkome problemu na koji svi ne obraćamo dovoljno pažnje, na kraju će odlučiti sam gledatelj. Dok će se stariji gledatelji vjerojatno ipak poistovjetiti sa autorom, ako ničim drugim onda barem osjećajem puke nostalgije, mlađi možda ne prepoznaju problem, već dio normalnog svijeta kojem pripadaju i koji ih svakodnevno okružuje.